

דברים ליד קברו

בין יום השואה ליום העצמאות אנו מביאים למנוחת עולמים את יוחנן יקירנו, בשנה ה-63 לחייו.

השואה - שממנה ניצל, כאשר הוא ואחיו נורמן נשלחו להולנד ברכבת הצלה מן התופת הנאצית ב-1938.

העצמאות - שהיה אחד מחלוציה, מקימיה ובונה.

יוחנן, הוותיק בחברי כפר הנשיא, הגיע ב-1939 לחברת הנוער באפיקים, והוא אז בן שש-עשרה. משם נשלח לגרעין האנגלו-בלטי, ששהה בבנימינה. אחר-כך ישב עם הגרעין האנגלו-בלטי על הגבעה הידועה, השתתף בריסוס יתושי-הקדחת בביצות החולה ובפעולות הראשונות לייבוש הביצות. היה בין מייסדי קיבוץ כפר בלום, מחלוצי ענף בריכות הדגים כגליל והשתתף ברבות מהעליות על הקרקע, שקדמו להקמת המדינה. בכפר בלום פגשנו אותו, כאשר התכוננו להקמת קיבוץ משלנו, ושם נקשר גורלנו. מי אינו זוכר את הדמות המרשימה של הגבר הצעיר, יפה-התואר, בעל הגוף האתלטי - תמהוני משהו, בעל העיניים החודרות והיוקדות. מי יכול לשכוח את להט וחום ביטויו בכל פעם שדובר בצדק, חברה, עם, מדינה? ואיך נוכל לשכוח את יוחנן, כאשר עסק במצוות הבורא, כפי שהו א הבין אותן, כלומר בעבודת יומו, בעבודת לילו, בעבו-דה, מטרם שחר ועד אחרי שקיעה.

אנו תמיד נזכור את יוחנן מושך ברשת, רגליו שקועות עמוק בבוץ עד המותניים, כל גופו מוטה קדימה, כל שריר כפלדה. אנו תמיד נזכור אותו מכוסה במעיל הגשם הרחב הצהוב, נועל מגפיו הגבוהים - המזמרה מבצבצת מכיסו - נוסע בטרקטור, וארובות השמים נפתחו...

נצר זה של התרבות האירופית המעודנת ודמות הנביא הזועם היו במשך השנים לחלק בלתי נפרד מנוף כפר הנשיא, אותו נוף שהוא עצמו עיצב וטיפח בהתמדה ובסבלנות כה רבה - ובעיקר באהבה אין קץ, אהבה שהייתה גם היא חלק בלתי-נפרד מיישותו, לטבע, לטבע בכלל ולטבע הגליל בפרט, לכל אבן ולכל גרגיר מאדמת הבזלת שלנו. אחד הילדים שלנו כינה אותו "יוחנן מלך האדמה".

הייתה ליוחנן אישיות בעלת עוצמה, שהקרינה על כולנו ועל כל מי שקרב אליו - כך חברים וילדים, כך מאות זמניים שעבדו במחיצתו ומאות אנשי מקצוע ומכרים, שבאו במגע איתו במשך עשרות שנות פעילותו.

עוד מוקדם מדי לדעת, איך מתמודדים עם כפר הנשיא ללא יוחנן. כל פרח, כל עץ עומדים דום ותוהים - הכיצד?

יחד איתנו, יחד עם מינה, נורמן אורסולה, סבתא קלרה, עידו, איתי ונדב. הלב כואב ובוכה. מונח לפנינו סלע ושמו יוחנן - יהי זכרו ברוך.

יצחק גולן